

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 49/2011-40

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 9. februára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť A. S., K., zastúpeného advokátom JUDr. Š. K., K., za účasti M. B., K., pre nezákonnosť a neústavnosť volieb starostu obce Komárovce konaných 27. novembra 2010 a takto

rozhodol:

Sťažnosť A. S. odmieta pre zjavnú neopodstatnenosť.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2010 doručená sťažnosť A. S., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Š. K., K., za účasti M. B., K. (ďalej len „odporca“), pre nezákonnosť a neústavnosť volieb starostu obce Komárovce (ďalej len „voľby starostu“) konaných 27. novembra 2010.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že kandidoval vo voľbách na funkciu starostu obce Komárovce ako kandidát koalície politických strán a politických hnutí STRANA MAĎARSKEJ KOALÍCIE – MAGYAR KOALÍCIÓ PÁRTJA, MOST – HÍD, pričom na hlasovacom lístku mal poradové číslo 3. Podľa zoznamu voličov bolo v čase volieb vo volebnom obvode obce Komárovce zapísaných 328 voličov. Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných vo voľbách starostu obce Komárovce bol 289 hlasovacích lístkov.

Sťažovateľ argumentoval, že vzhľadom na dosiahnutý počet platných hlasov (podľa jeho tvrdenia 132), ktoré predstavovali 40 % možných hlasov všetkých

oprávnených voličov, spĺňa podmienku ustanovenú § 59 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na podanie sťažnosti podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

Uvedený počet platných hlasov odovzdaných v prospech sťažovateľa (132) bol podľa jeho tvrdenia zistený pri komisionálnom sčítaní hlasov okrskovou volebnou komisiou, ale v zápisnici okrskovej volebnej komisie o hlasovaní vo voľbách do obecného zastupiteľstva a voľbách starostu i v zápisnici miestnej volebnej komisie o hlasovaní vo voľbách do obecného zastupiteľstva a voľbách starostu sa uvádza, že mu bolo platne odovzdaných len 131 hlasov, a teda získal rovnaký počet platných hlasov ako odporca.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že po ukončení hlasovania sa zistilo, že volebné právo voliť starostu obce Komárovce využilo 291 oprávnených voličov, čo vyplýva z volebnej dokumentácie vyhotovenej volebnou komisiou. Pri sčítavaní hlasov okrskovou volebnou komisiou sa podľa sťažovateľa zistil volebný výsledok, podľa ktorého kandidát č. 1 získal 27 platných hlasov, odporca 130 platných hlasov a sťažovateľ 132 platných hlasov, dva hlasovacie lístky boli posúdené ako neplatné. Sčítanie hlasovacích lístkov a ich posúdenie vykonala okrsková volebná komisia.

Následne podľa sťažovateľa člen okrskovej volebnej komisie pán Z. vzal hlasovacie lístky odovzdané v prospech sťažovateľa, aby si ich prepočítal. Uvedený člen komisie podľa tvrdenia sťažovateľa informoval, že medzi hlasovacími lístkami odovzdanými v prospech sťažovateľa sa nachádzal aj jeden hlasovací lístok odovzdaný v prospech odporcu, čím sa zmenil volebný výsledok tak, že sťažovateľ s odporcom získali vo voľbách rovnako 131 platných hlasov.

Sťažovateľ navrhol ústavnému súdu opätovné prepočítanie hlasovacích lístkov odovzdaných pri voľbách starostu, pretože sa domnieva, že vzhľadom na prepočítanie hlasov iba jedným členom okrskovej volebnej komisie bez prítomnosti ostatných jej členov, na základe ktorého došlo k zmene volebného výsledku, mohla byť medzi platné hlasovacie lístky vložená napodobenina hlasovacieho lístku.

Podľa sťažovateľa uvedené skutočnosti potvrdzujú jeho názor, že „*V týchto voľbách došlo k takým porušeniam zákona, ktoré odôvodňujú záver o inom výsledku volieb, než aký bol vyhlásený, pričom nie sú pochybnosti o ústavnosti a zákonnosti prípravnej fázy volieb, prípadne nie sú známe také nedostatky, ktoré by umožnili záver o neplatnosti volieb.*“.

Sťažovateľ tiež namietal, že „*sčítanie hlasov a posudzovanie hlasovacích lístkov spolu s uverejnením výsledkov volieb patria do časti procesu volieb. Nakoľko došlo k nerešpektovaniu ustanovenia § 44 ods. 4 zákona č. 346/1990 Zb., v tejto časti sú voľby starostu v obci Komárovce dňa 27. 11. 2010 postihnuté nezákonnosťou.*“.

Súčasne uviedol, že došlo aj k porušeniu jeho pasívneho volebného práva zaručeného ústavou v čl. 30 ods. 4, ktorého súčasťou je aj právo ujať sa verejnej volenej funkcie.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že *„zrušuje sa výsledok volieb starostu obce Komárovce konaných 27. novembra 2010 zapísaný v zápisnici miestnej volebnej komisie o výsledku volieb starostu v obci Komárovce konaných 27. novembra 2010 a zrušuje sa rozhodnutie miestnej volebnej komisie v obci Komárovce zapísané v zápisnici miestnej volebnej komisie o výsledku volieb starostu obce Komárovce konaných 27. novembra 2010 a za riadne zvoleného starostu obce Komárovce sa vyhlasuje A. S..., bydliskom (trvalý pobyt): K.“*.

Ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti požiadal starostu obce Komárovce o zaslanie kompletnej volebnej dokumentácie z volieb starostu uskutočnených 27. novembra 2010. Volebná dokumentácia bola ústavnému súdu doručená 29. decembra 2010 a následne 10. januára 2011 za prítomnosti dvoch sudcov ústavného súdu otvorená a prekontrolovaná. O uvedenom úkone bola spísaná zápisnica.

Bez výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti podaním doručeným ústavnému súdu 17. januára 2011 označeným ako *„Doplnok sťažnosti podľa článku 129 odsek 2 Ústavy SR k voľbám starostu obce Komárovce k číslu Rvp-7593/2010 zo dňa 8. 12. 2010“* vyjadrila Katarína Péterová, predsedníčka miestnej volebnej komisie v Komárovciach. Uvedené vyjadrenie vzal ústavný súd pri svojom rozhodovaní v tejto veci do úvahy.

II.

Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal nezákonnosť a neústavnosť volieb starostu argumentujúc porušením § 44 ods. 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách“), ako aj svojho základného práva byť volený podľa čl. 30 ods. 4 ústavy, pričom navrhol, aby ústavný súd zrušil výsledok volieb starostu a sťažovateľa vyhlásil za zvoleného starostu obce Komárovce.

Podľa § 44 ods. 4 zákona o voľbách za starostu obce (primátora) je zvolený ten kandidát, ktorý získal najväčší počet platných hlasov. Pri rovnosti hlasov sa vykonajú nové voľby (§ 48 zákona o voľbách).

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že podstatou ochrany ústavnosti vo volebných veciach je ochrana práv zaručených čl. 30 ústavy, t. j. aktívneho a pasívneho volebného práva. Všeobecné volebné právo, ktoré je v tomto článku zaručené, znamená právo všetkých občanov v danom štáte, ktorí dosiahli určenú vekovú hranicu, jednak svojím hlasom spolurozhodovať pri tvorbe zastupiteľských orgánov (aktívne volebné právo) a jednak uchádzať sa o zvolenie za člena niektorého zo zastupiteľských orgánov (pasívne volebné právo).

Podstatou zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy je uskutočnenie volieb v súlade so všetkými dotknutými volebnými predpismi s právnou silou zákona (mutatis mutandis napr. PL. ÚS 34/99 alebo PL. ÚS 82/07), pričom podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu zistená nezákonnosť volieb do orgánov územnej samosprávy musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv, ktoré je v konečnom dôsledku porušením volebného práva a jeho princípov (mutatis mutandis napr. PL. ÚS 21/94 alebo PL. ÚS 82/07).

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu taktiež vyplýva, že len hrubé alebo závažné porušenie alebo opätovné porušovanie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb môže byť príčinou na uplatnenie právomoci ústavného súdu, ktorá mu umožňuje rozhodnúť podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Namietané neústavné alebo nezákonné konanie musí mať priamy vplyv na dosiahnutý výsledok volieb. Túto skutočnosť musí sťažovateľ nielen namietiť, ale aj doložiť exaktnými dôkazmi. Nestačí samotné označenie dôkazov (PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 5/03 a PL. ÚS 35/03).

Podstata porušenia zákonnosti volieb starostu spočíva podľa sťažovateľa v skutočnosti, že napriek okrskovou volebnou komisiou pri komisionálnom sčítaní hlasov zistenému počtu odovzdaných hlasov v jeho prospech (132) nebol v uvedených voľbách starostu vyhlásený za víťaza, a teda mu nebolo umožnené ujať sa výkonu tejto funkcie.

Sťažovateľ svojou argumentáciou spochybňuje miestnou volebnou komisiou, ako aj okrskovou volebnou komisiou v zápisniciach uvedený volebný výsledok, podľa ktorého spolu s odporcom dosiahli vo voľbách starostu rovnaký počet platných hlasov (131), a to najmä z dôvodu, že tento volebný výsledok bol podľa jeho názoru zistený len jedným členom okrskovej volebnej komisie bez jeho ďalšieho prepočítania ostatnými členmi okrskovej volebnej komisie.

Ústavný súd pri rozhodovaní v tejto veci vychádzal z obsahu sťažnosti, jej príloh a vlastných zistení vyplývajúcich z predloženej riadne zapečatenej volebnej dokumentácie.

Na základe vykonaného dokazovania ústavný súd zistil, že zápisnica okrskovej volebnej komisie, ako aj zápisnica miestnej volebnej komisie boli podpísané všetkými členmi týchto komisií a zapisovateľkou 27. novembra 2010 o 22.45 h, nikto z členov komisie neodmietol uvedené zápisnice podpísať, žiaden z členov okrskovej volebnej komisie nespochybnil priebeh sčítavania hlasov a ani počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov.

Zo zápisnice miestnej volebnej komisie o výsledku volieb z 27. novembra 2010 a zo zápisnice okrskovej volebnej komisie o výsledku volieb z 27. novembra 2010 vyplýva, že počet osôb zapísaných v zoznamoch voličov bol 328; počet voličov, ktorým boli vydané obálky s hlasovacími lístkami pre voľby starostu bol 291; počet všetkých platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov na starostu obce bol 289; sťažovateľ aj odporca získali vo voľbách rovnako 131 platných hlasov.

V rámci preskúmania správnosti sčítania platných hlasov na hlasovacích lístkoch pre voľby starostu ústavný súd dospel k záveru, že volebný výsledok uvedený v zápisnici miestnej volebnej komisie, ako aj v zápisnici okrskovej volebnej komisie plne korešponduje so skutočným stavom. Ústavný súd pri prepočítaní platných hlasov nezistil, že by sa medzi hlasovacími lístkami odovzdanými v prospech odporcu nachádzala sťažovateľom namietaná napodobenina hlasovacieho lístku; všetky hlasovacie lístky boli riadne označené a prehnuté na polovicu.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že týmito zisteniami bolo jednoznačne preukázané, že okrsková volebná komisia správne spočítala platné hlasy odovzdané pre jednotlivých kandidátov pre voľby starostu, čo v prípade sťažovateľa a odporcu znamenalo získanie rovnakého počtu platných hlasov, a teda nezvolenie žiadneho z kandidátov za starostu obce Komárovce vo voľbách uskutočnených 27. novembra 2010.

Zo skutkového stavu zisteného v sťažovateľovej veci možno tiež vyvodit', že postup miestnej volebnej komisie, pokiaľ nevyhlásila žiadneho z kandidátov na starostu obce za víťaza volieb, bol plne v súlade s § 44 ods. 4 zákona o voľbách,

ktorý uvedenú situáciu (dosiahnutie rovnosti hlasov vo voľbách starostu, resp. primátora) predvída a súčasne upravuje vyhlásenie nových volieb ako ďalší zákonný postup v danom prípade.

V súvislosti s argumentáciou sťažovateľa založenou najmä na domnelom porušení zákona o voľbách ústavný súd tiež poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej už vyslovil, že len domnienka nesprávneho výsledku volieb nie je dôvodom na rozhodnutie ústavného súdu, ktorým by zrušil výsledok volieb (PL. ÚS 39/95, PL. ÚS 32/03). Základným predpokladom na zrušenie výsledku volieb je však preukázanie takých porušení volebného zákona, ktoré odôvodňujú záver o inom výsledku volieb (PL. ÚS 50/99, PL. ÚS 32/03).

Po prepočítaní hlasovacích lístkov ústavným súdom sa nepotvrdila domnienka sťažovateľa o nesprávnom spočítaní hlasov odovzdaných v prospech sťažovateľa alebo odporcu.

Skutočnosti tvrdené sťažovateľom mali okrem iného preukázať sťažovateľom navrhované svedecké výpovede členov okrskovej volebnej komisie a miestnej volebnej komisie. Ústavný súd vychádzajúc predovšetkým z ním uskutočneného prepočítania hlasovacích lístkov potvrdzujúceho dosiahnutý volebný výsledok, ako aj z obsahu predložených zápisníc o priebehu a výsledkoch volieb starostu, ktoré podpísali všetci členovia dotknutých volebných komisií bez využitia možnosti odmietnutia podpisu, nepovažoval za dôvodné overovať si pravdivosť sťažovateľom prednesených domnienok výsluchom ním navrhovaných svedkov.

Podľa názoru ústavného súdu zistený výsledok volieb nemožno spochybňovať alebo považovať za nezákonný bez toho, že by existovali konkrétne dôkazy o manipulácii s hlasovacími lístkami, ani ho považovať za porušenie § 44 ods. 4 zákona o voľbách a z toho vyplývajúce porušenie pasívneho volebného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 30 ods. 4 ústavy. Podpisy všetkých členov v zápisnici miestnej volebnej komisie o výsledku volieb pod jediným relevantným výsledkom potvrdeným kontrolou volebnej dokumentácie uskutočnenej ústavným súdom sú potvrdením jeho správneho.

Na základe uvedeného ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde už pri jej predbežnom prerokovaní.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2011